

Sayed Kashua, les identitats complexes i la guerra

Miquel Àngel Llauger / Revista *L'altra mirada*

A principis d'aquest any va aparèixer en català la novel·la *Segona persona del singular*. La premsa que se'n feia ressò destacava una dada que, efectivament, resultava cridanera: és l'obra d'un àrab, d'un palestí, que escriu en hebreu. Sayed Kashua és originari de Galilea, la regió de procedència de bona part dels anomenats àrabs israelians, és a dir, la minoria de cultura i llengua àrab que resideix a l'interior de les fronteres reconegudes de l'estat d'Israel. Són ciutadans d'Israel i gaudeixen del dret a vot, però són, per dir-ho sense fer sang, ciutadans de segona categoria. La seva és una identitat complexa: se senten germans dels palestins de Cisjordània, de Gaza i de l'exili, però han desenvolupat una certa identitat pròpia, potser difícil i contradictòria. Estan minoritzats però tenen alguna opció de prosperar a la societat israeliana: Sayed Kashua, guionista d'una sèrie d'èxit a la televisió israeliana i articulista al diari Haaretz, n'és una mostra. O ho era, com veurem. Escriu en hebreu en part perquè és la llengua en què va ser educat i en part per voluntat de donar a conèixer el punt de vista de la minoria palestina a la majoria jueva del país. O hi escrivia, com també veurem.

Segona persona del singular és un bon reflex de la vida dels àrabs palestins i, en especial, d'aquells que viuen a Jerusalem, han assolit una certa bona posició social i econòmica, i es mouen en la teranyina de la pertinència complexa: el laberint de la lleialtat als orígens, el pes de la cultura d'origen, la modernització i l'assimilació. És una novel·la de dos protagonistes: un advocat d'èxit que es vol d'idees liberals però que arrossega el llast de la cultura tradicional i patriarcal, i un jove tímid a qui l'afany de seguir el propi camí el porta a una singular peripècia de personalitat. No és una novel·la que s'hagi de llegir pel seu valor documental sobre els àrabs israelians o sobre la troca de la identitat. S'ha de llegir perquè és una novel·la magnífica: ben construïda, àgil, subtil, divertida. No és una novel·la de màrtirs ni de resistents, ni de forces tel·lúriques, és una novel·la urbana del segle XXI. Les coses no sempre responen als clics.

El passat 4 de juliol, Sayed Kashua publicava al Haaretz un article (després reproduït a altres diaris del món, entre ells l'[Ara](#)) en què anunciava que se n'anava de Jerusalem, que se n'anava del país, per sempre. Poc abans, un grup d'israelians exaltats havia cremat l'adolescent palestí Mohammed Abu Khader en represàlia per l'assassinat de tres adolescents israelians a Cisjordània. L'article és un text esfereïdor, una renúncia demolidora a l'esperança de construir ponts entre àrabs i jueus. "Si em demanen d'on és el meu accent i de quin país sóc, els diré que vinc d'un lloc espantós on homes i dones amb vestits i uniformes inciten les masses a odiar, matar, saquejar i venjar-se, de vegades en nom de la religió, d'altres en nom de Déu, però sempre pel futur de la mainada." La seva decisió també té un costat lingüístic: "Escriuré en anglès sobre les experiències d'un emigrant que es troba en un nou país, sobre un sol·licitant d'asil polític, sobre refugiats que fugen de la guerra.". Dissortadament, els temps són molt, molt difícils per a les identitats complexes.